

Tuz Kokarsa

Nureddin Yıldız'ın "Hadislerle Diriliş" (135.) dersidir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Aziz kardeşlerim,

Yeryüzünde ve Allah'ın bütün mülkünde ilk isyanın gerekçesi haset ve kıskançlıktır. İblis, hasedinden dolayı Âdem aleyhisselama Allah'ın emrettiği gibi secde etmemiştir. Allah'a karşı ilk defa 'hayır' ifadesi haset yüzünden kullanılmıştı.

Gayet hassas bir konu olarak bunu hafızamıza muhakkak kaydetmeliyiz. Çünkü ilk isyan gerekçesi olan haset, kıyamete kadar bütün insanlar için ayak kayma nedenlerinden biri olmaya devam edecektir ve elinde imrenilecek herhangi bir nimet ve özellik bulunan herkes, haset edilmeye adaydır. Allah'ın masum tuttuğu peygamberler hariç her insan da içinde taşıdığı tamah ve isteklerden dolayı hasetçi adaydır.

Haset, başkasının elindeki imkânın kaybolmasını istemektir. En basit örneğiyle benim bilgisayarımın daha iyi bilgisayarı olanın elinde onun niye olduğunu düşünüp elindekini kaybetmesini dilemektir. Haset, kadınların birbirlerinin güzelliğini veya erkeklerin birbirlerinin güçlerini kıskanmaları ya da tam tersiyle ortaya çıkabildiği gibi sayılamayacak kadar fazla nimet üzerinden de meydana koyulabilir. Her ne cazipse o, hasede konu olabilir.

Bir insanın iyi Müslüman olması, haset duygularının bulunmadığı anlamına gelmez; hasedini takvasıyla disipline edebileceği anlamına gelir iyi Müslümanlık. Nasıl ki Müslümanlaşan insanın bağırsakları kendiliğinden temizlenmiyorsa duygu dünyası da otomatik arınarak ayrıcalıklı hâle gelmez. Bağırsak yine aynı organdır ama iyi Müslüman, abdestli olmaya çalışarak ve midesine haram lokma girmemesine gayret ederek bir disiplin oluşturur. Haset de bunun gibidir; imha edilemez fakat disiplin ve kontrol altına alınması mümkündür.

İnsan bütün dünyanın ona ait olmasını ister. Bir âlim de bütün ilimlere sahip olmayı isteyecektir. İmam Şâfî, "Bütün insanlığa ilmi ben öğreteyim isterim" diyor ve ekliyor: "Ama kimse bunu benden aldığını da bilmesin." Duygunun bir âlimde disipline edilmiş vaziyeti bu şekilde yansır. Disiplin olmadığında bir âlimin kendi talebesini, ellerinde yetiştirdiği kimseyi kıskanması dahi mümkün olur.

Hasetten söz ettiğimizde, gerçekleri bilmemizde fayda olan bir konu olarak bundan bahsederiz. Günümüzde şeriat ilimlerinden herhangi birinde uzmanlaşmış, hakikaten zor makamlara erişmiş kimseyi bizim adeta enbiyadan biri zannederek hiç hata işlemeyeceğini varsaymamız gaflettir. Bir âlimi âlimdir diye peygamber vasıflı zannetmek büyük bir yanılığdır. Âlimin de haset ve gybet etmesi mümkün, muhtemeldir. Fakat âlim oluşu takvasına yansıdığı zaman Allah'ın izniyle o, hasedini de diğer duygusal arızalarını da dizginlemiştir.

Yani âlim olmak insanî sıkıntıları tek başına gideren bir özellik değildir. Bir kireç kuyusuna atılmış ve çıkarılınca tertemiz oluveren madde gibi öncesinden bütünüyle başkalaşmış olmaz. Âlimin de günahlarla mücadelesi, takva gayreti devam eder. Lâkin sıradan Müslüman'ın hasetçi olması durumunda etkisi kendisi sınırlı kalırken âlimin böyle oluşunun etkisi daha geniş çaplı yaşanacağından, bu herkeste görüldüğü türden anlaşılmaz. İnsanî ayıplar âlimin hem kendini yakması hem de makamını temsil ettiği Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in itibarına zarar vermesi bakımından önemlidir. Resûlullah'ın ahlâkını ileri bir gayretle yaşamadıklarına da ahirette ayrıca pişmanlık duyacaklardır.

Haset kötüdür, âlimin hasedi çok kötüdür, âlimler arası haset ise kötülerin kötüsüdür. Âlim, hasetten en uzak noktada durması gereken biriyken onun başka bir âlimin hasediyle zihnini ve kalbini lekeli hâle getirmesi Müslümanlar için kahredicidir. Bir âlimi elinde alkol şişesiyle

gördüğümüz zaman hissedeceğimiz eziklik, gıybet ettiği veya yalan konuştuğu zaman da hissetmemiz gereken bir şeydir. Âlimin haset etmesi de aynı düzeyde ürkütücüdür. Halk için sakınılması gereken her sakıncalı durum ve günah, âlimler için çok daha fazlasıyla sakıncalıdır.

İşte bu sebeple âlimin hasede bulaşması, tuzun kokması anlamına gelir. Eskiden balık veya salça gibi bozulması kolay gıdalara, bozulmalarını geciktirmek için tuz katılırdı. Ama tuz çürümüşse ki çürümemesi gereken bir maddedir, bu durumda gıdayı koruyabilmek mümkün olmadı. Bu yüzden 'Tuz kokması' diye bir tabir söylenmiş, artık üretilebilecek çarelerin sonuna gelindiği ve çaresiz kalındığı ifade edilmek istenmiştir. Âlimlerin haramlara bulaşması, tuzun kokması demektir.

İlk günah olan haset, İblis'in mantık yürüterek, kendisinin ateşten yaratılmasına karşın çamurdan yaratılmış birine secde etmesinin hiç makul olmadığını düşünmesiyle meydana konmuştu. Böylece Âdem aleyhisselamı kıskanmıştı ve bu his, günahın ilk sahibi olan İblis ile sınırlı kalmayarak Âdem aleyhisselamın çocuklarına da bulaşıp iki çocuğundan biri diğerini haset yüzünden öldürdü. Dünya denen büyük diyarın tamamını iki insan bölüşecekken bile birbirlerini kıskanmaları mümkünse insanın bu duygudan tamamen arınabilmesi mümkün değil demektir. Allah, bu duyguyu içimize yerleştirmiş ve bizi bununla imtihan etmek istemiştir.

Kur'an-ı Kerim'de örneği zikredildiğine göre Yusuf aleyhisselamın çocukları da -bir peygamberin çocukları olmalarının onları bu hatadan kurtaramadığı anlaşılıyor- kardeşleri Yusuf'u hasetten dolayı kuyuya atmış ve ondan kurtulmak istemişlerdi. Kur'an, onların toplanarak 'Bu babamız Yusuf'u niye bizden fazla seviyor?' dediklerini söylüyor. On kardeş birleşerek kardeş katili olmaya karar vermişlerdi, haset yüzünden. Burada faturayı, çocuklarını yetiştiren babanın rolündeki kusura kesmemiz hiç de makul ve mantıklı olmaz zira Allah'ın vahiy göndererek desteklediği bir peygamber çocuk yetiştiremeyecekti de onu topluma peygamber olarak gönderir miydi Allah? Öyleyse bu duygu dünyasındaki arızalar öyle birer imtihandır ki insan peygamber de olsa çocuklarında bunların meydana çıkmasına engel olamayabilmektedir. Kur'an'ın bize bunu anlatmasındaki hikmet böyle anlaşılmalıdır.

Âlimin haset duygusuna -gayet insanî bir durum olması nedeniyle- tutulması normaldir ancak onun tövbesi ve pişmanlığı da âlim oluşunun sıradan insanlardan daha ileride durması gibi şiddetli olmalıdır. Tövbe gerçekleştirildiğinde haset de zararını bünyeye tam bırakamamış demektir. İnsan, âlim olmak şöyle dursun, sahabi de olsa şeytanın ara sıra sinyallerine maruz kalabilir. Hasetle ilgili bir arızayı sorunsuz geçirmek ona hiç yakalanmamak değil, yakalanıldığında tövbeyi bir o kadar kuvvetli yapmakla mümkündür.

Şayet âlimler Allah'ı ve peygamberini anlatan makam sahipleri olarak haset duygusunu kendi aralarında işletir hâle gelir ve bunu bir de Allah adına yaptıkları düşüncesine kapılabilirlerse söylenecek tek söz vardır: Tuz kokmuştur. Bu aşamadan sonra artık dualarımızda Yahudiler'e lanet etmekten de önce âlimlerimizin ıslah olmaları için niyazda bulunsak yeridir.

Peki, âlimde haset duygusu nasıl meydana çıkar?

Böyle kişide her şeyden önce, ikinci kişinin yaptıklarının fiyaskoyla sonuçlandığını belgeleme gayreti görülür. Diğer insanın başarısızlığını meydana koymak ve ispatlamak, töhmetler en büyük haset sinyalidir. Çünkü diğerinin herhangi bir şekilde başarılı veya mesafe almış görüntüsü, haset sahibinin içinde fırtınalar koparmakta ve kendini onun başarısı oranında batık ve geri kalmış hissetmekte, kendi başarısını başkasının başarısızlığı üzerinden değerlendirmektedir. Böyle kişi âlim de olsa şeyh veya müçtehid de olsa yanlış yoldadır. Zaten asıl âlim, şeyh, müçtehid böyle bir hastalığa tutulup kapılmayan kimsedir.

Âlim insanın gıybet, bühtan, sulandırma gibi sıkıntılara düşmesi veya yüksek sesle konuşması, başkaları hakkında konuşurken uç noktalara temas etmesi, ağır ifadeler kullanması ve Kur'an'ın

tabiriyle “avretleri araştırma” işine yeltenerek gizlenen şeyleri ortaya koyma gayreti sergilemesi, bu konuyu adeta uzmanlığı hâline getirmesi büyük bir haset bataklığında bulunduğunu gösterir. Ve ‘Onda var da niye bende yok’ duygusuyla kıskançlık uyandıran haset, insanın sevaplarını yiyip bitirir: *“Haset, ateşin odunu yiyip bitirdiği gibi iyilikleri bitirir.”*

Tabii ki şurasını iyi bilmek lazımdır: İblis insanı kötülöklere yönlendireceği zaman kesinlikle maksadını direkt söylemeyeceği gibi insana da “Ben şu kişiyi haset ediyorum” dedirtmeyecektir; sahtekârlık makul gerekçeler üzerinde ortaya çıkarılır. İnsanların bu hataya düşme sebebi herkesin nefis taşımastandır, dolayısıyla âlim de nefis taşımakta ve haset tehlikesiyle yüzleşebilmektedir. Üstelik ilimde yükselen insanın kapasitesiyle birlikte günaha düşme oranı ve düştüğü günaha yaşayacağı zarar ihtimali de yükselmektedir. Âlimin nefsi (şeytanın onu dürtme potansiyeli) diğer insanlardan daha fazla gıdıklanma ve kışkırtılma ile yüzleşir, şeytanın ona saldırıları da artmıştır artık.

Zaten aksi durumda şeytan, yatırımını yanlış noktaya yoğunlaştırmış olur. Onun yoldan çıkararak en büyük kazanç sağlayacağı kişi âlimdir. İlkokul çağındaki çocuğu, arkadaşının kalemtıraşını izinsiz almakla yanıltmaya uğraşır ama yaşlanmış birini böyle ayartmaz; ona artık banka soydurmaya ister. Herkese çapına göre davranır şeytan. Allah’ın kitabını ve Peygamber aleyhisselamın sünnetini bilen bir insandaki hırs düzeyinin İblis’teki ayak kaydırma karşılığı, milyonlarca insana denk olabilir. Çünkü onun ibadeti ve alnını secdeye götürmesi milyonlarca insanın yaptığına denktir. Hadis-i şerifin haber verdiği göre “Âlimin uykusu, cahilin nafîle ibadetinden daha değerli” olduğundan, onun şehvanî ve nefsanî duyguları kontrol edilemediğinde tehlikeli olacağı gibi yoldan çıkarılması da şeytanî güçler için o derecede ‘değerli’dir.

Her insan nefis taşımakla birlikte âlimin dikkat ve özen sorumluluğu, cahilinkine göre katbekat fazladır. Dolayısıyla onun kendine bulacağı koruyucular da başkalarınınkinden güçlü olmak zorundadır. Bir de buna ümmet-i Muhammed’in halifesinin bulunmadığı, din adına kimsenin tam yetkili olmayarak konuştuğu hatta laik ve liberal bir ortamda herkese konuşma hakkı tanındığı, hayatında bir kere sabah namazı kılmamış kimselerin dahi din adına ahkâm kestikleri gerçeği ilave edildiğinde âlim ile cahile aynı anda ve oranda konuşma fırsatı verilmiş olur. Bir sahipsizlik ortamı olması, tuzun kokması için hazırlayıcıdır.

İslamiyet’i kendi merak alanları olan on başlıkla sınırlandırarak hayattan, siyasetten, medyadan, ticaretten, ziraattan ve dünya konjonktüründen soyutlayarak sadece ilmi hâl okuma ve okutma görevine odaklanan hocalar, daraltılmış ve mikro alanda yetiştirilmiş âlimler üretmektedirler. Sonunda da bu profildeki hocalar birbirlerine sataşp kırmakta sakınca görmemektedirler. İlimin değerinin düşmesi, ümmetin parçalanması, âlimin prestijine zarar gelince Resûlullah’ın makamının bundan zarar göreceği vb. endişeleri artık düşünemez olmaktadır. Çünkü onun hocalıktan anladığı, okumak ve okutmaktan ibarettir; dünyayı tanımak, uzaydan dünyaya bakabiliyor olmak bir perspektif meselesidir ki bunu ona hocalarının kazandırmış olmaları gerekirdi. Bu, onun okuyup kendini geliştirdiği alanda söz konusu olabilmeliydi. Elindeki ilimler değersiz değil elbette fakat kullanıcıda sorun vardır. En güçlü teknolojik cihazı doktorluğu kusurlu birinin eline verdiğimizde onunla ameliyat yapamaz. Hasedin görünen şekli olan kıskançlığın da bu kusura ilave edildiği, meşhur olma hevesi tarafından duygu dünyası ele geçirilmiş biri olduğunu düşünürsek...

İnsanlar âlim de olsalar şöhret ve görünme arzusu uğrunda en saçma denebilecek şeyleri bile yapabilirler. Âlim böyle davrandığında tuz kokmuş demektir. İşin ucuna bir de paranın girmesi her şeyin tepetaklak olacağı manasına gelir. Âlimin zühd ayetleri ve hadislerini anlatıp zühdle hiç ilgisi olmayan bir hayat yaşadığını görürlerse dünyanın sonu gelmiş demektir. Bu noktadan sonra sadece “innâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn” denebilir.

Âlimin bir saatlik konuşma boyunca Allah, Resûlullah ve bir de ümmetimizin nice büyük ismi varken sürekli kendine referans verip ‘ben’ odaklı konuşması sorunlu bir durumdur. Kendisi ve ona icazet

veren hocası haricindeki kimselerden hatırı sayılacak kadar bahsetmemesi, bir insan hakkında uzun uzun düşünmeye gerek bırakmayacak hâllerdendir. Burada kendisi dışında bir de hocasından bahsetmesi ise ikinci insana da kıymet veriyor olmasından ileri gelmez; hocasının kıymetinden söz etmek onun mirasının sahibi olduğunu kamuoyuna tescil ettirmek bakımından önemlidir. 'Ben' odaklı konuşmaları bir, üç, beş konuşmasında süreklileştiren âlim-hoca-davetçi, ancak psikolog nezaretinde dinlenmelidir ve ondan alınacak din de bencil bir din anlayışı çıkarır.

Karşısındaki elif cüzü dahi bilmeyen, ilmihâl okumamış insanlara adeta ashab-ı kiramın büyüklerinin bir araya gelerek konuşmaları hâlinde zorlanacakları düzeyde ilmî meseleleri anlatıyor olmak da bir başka problemdir. Bu kimseler kelime-i tevhidi bile harflerin hakkını vererek söylemekten aciz insanlarken onlara hiçbir şekilde kavramaları mümkün olmayan konuları sloganlaştırarak aktarmak onlarla ilgili olmaktan ziyade, anlatanın meşhur olma hevesinden kaynaklanır. Diğer hocadan fazla bildiğini ispat etme isteğinden...

Bu da hasedin gizli sebeplerinden biridir. 'Ağır konuşan' olmak, "Neler anlattı yahu..." dedirtmek ama sorulsa anlattıklarından bahsedilemeyecek kadar belirsiz ve sırf 'ağır' olmaktan dolayı konuşulmuş şeylerden söz açmak aslında hiçbir şey anlatmamış olmaktır. Çünkü karşısındaki insan, sorulduğunda ne anladığını anlatamamaktadır; öyleyse anlatıcının sadece dedikodusunu anlamıştır, arada bir iki gülmüştür, cümle seçmiştir ama verilen bir mesaj olmamıştır. Ya anlatanın yanlışdır ya da karşısındaki o düzeyde değildir ki iki ihtimalde de âlim hatalıdır.

"İnsanlara anlayacakları şekilde konuşun" buyuran bir peygamberin vekili konumunda olan kişi, şu örneği unutmamalıdır: Ashab-ı kiram, kendilerinden sonra gelen nesildekiler hakkında, "Biz ne biçim bir zamana geldik, bu kişiler Ömer sağ olsaydı Bedir ashabını toplayıp istişare etse görüş belirtemeyecekleri konuları konuşuyorlar" diyorlar. Düşününüz ki ashab-ı kiramın en önemli isimlerinden biri olan Ömer radiyallahu anh, ashabın ileri gelen simalarına bir konu danışıyor ve onlar görüş belirtmek için fazla cesur buluyorlar o konuyu. Aynı konuyu ashab-ı kiramdan sonraki nesil ise cesurca konuşabilmişler.

Aradan bin dört yüz sene geçtikten sonra ve laikliğin Müslümanlar'ı değirmende un öğütür gibi öğütmesinin ardından, insanlara anlatılan konular ile anlatılan kitle arasında uçurum görülmesi nasıl anlaşılabilir? Bunun gösterdiği, anlatıcının kendini dolaylı biçimde vurgulaması ve ne kadar ağır-derin mevzular konuşabilecek ehliyetinde ve kendinden başkasının o bilgileri bilmediği hissiyatında olduğunu ima etmesinden başka bir şey değildir.

Âlim, dedikodu yapmaz. Dedikodu yaptığında âlimin makamı düşer ve kendisiyle birlikte Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem makamını da aşağı çekecek demektir ki o makam ebediyen aşağı inmez. Dolayısıyla dedikodu, sahibinin yuvarlanmasından başka bir şeye yol açmaz.

Âlim, dedikodu yapmadığı gibi insanların sırlarıyla da ilgilenmez. Birinin karısının internette resmini gördüğünden bahseden kişi âlim değildir, o çok bilen ama hiç uygulamayan biridir. Müstehcen konuları ağzına alabiliyorsa âlim, insanlık mayasını tazeliyle saklayabileceğimiz tuz kokmuş demektir.

Ümmet-i Muhammed'in hissiyatına tercüman olamamak da âlimlerin hesabını verecekleri bir mesuliyettir. Ümmetimizin coğrafyası, kâfirlerin icat ettikleri kimyasal veya konvansiyonel silahların deneme sahası hâline gelmiş durumdadır. Hatta laboratuvarlarında mikrop keşfederek nasıl sonuçlara yol açacağını yine bizim topraklarımızda denemektedirler. Uğradığımız askerî saldırıların yanı sıra ümmetimizin etnik gruplaşmaları ve mezhep parçalanmalarıyla da keşmekeş yaşıyor. Yakın tarihte masa başında elli parçaya bölünmemizin ardından şimdi beş yüz parçaya daha ayırmak için uğraş veriyorlar. Allahsızlık kol geziyor ve İslam topraklarında hak-hukuk konusu hâline gelmiş durumda. Kadınların iffeti büyük bir sorun hâlinde. Baş örtülü kadınların kafaları açıldı... Ailemiz parçalanıyor, şirketlerimiz faize bulaşıyor...

Bunca yoğun mesele önümüzde dururken bir hocanın konusu, üç yüz sene önce Bağdat'ta yaşamış bir velinin nasıl kanatlanıp uçtuğu ve kerametleri olursa bu kişi, kıyamet gününde Cüneyd-i Bağdâdî'nin, Abdülkadir-i Geylânî'nin, Fudayl bin İyâd'ın, Hâris el-Muhâsibî'nin yanına yanaşamaz. Zira onların ümmet adına dertleri, zühdleriyle birlikte var oluyordu.

Ümmetinin perişanlığını görmeyen, kendinden başkasında kurtarıcılık vasfı bulunmadığını düşünerek hareket eden birinin akıllı kıt olduğu söylenebilir –eğer hain değilse.

*

Âlimler arasında ihtilaf olmasını ise konumuzla ilintili görmemeliyiz. Asıl zararlı olan, âlimlerin aynı düşünmeleridir. İhtilaf var olabilir. Âlimlerin aynı düşünmesi, İslamiyet'in devlet dini hâline gelmesidir ki 'resmî din' oluşu, İslam'a fayda getirmez. Allah'a kulluk rutinleşmeye başlar ve içimizde hareket için potansiyel bulunmaz. İhtilaf şarttır, olmalıdır. Ashab-ı kiram da ihtilaf etmiş, birbirinden farklı düşünmüşlerdir. Zaten farklı düşünmenin gerçekleştiği konu, sözelimi namazın farz olup olmadığı hususuyla ilgili değildir, ayrıntılarda ve diğer meselelerde.

Ümmet-i Muhammed'in yeni neslinin namaz kılma mücadelesi, namazdayken elleri nasıl bağlayacağımız konusundan daha önemli olamaz. Seksen milyon nüfuslu ülkede, on milyon kişinin mükellef olmadığını varsayalım, yetmiş milyon insan camilerde namaz kılar vaziyette olmadıkları sürece namazın ayrıntısıyla derin derin uğraşılabilir. Ellerin nasıl bağlandığı, nereye kaldırıldığı gibi detayları öncelikli ve ana konuların önüne geçiremeyiz. Dinimizin farzlardan görmediği, öncelikli konulardan saymadığı bir mesele üzerinde yoğunlaşamayız. Bu tür konuların şimdi zamanı değildir. Bir trafik kazası bile değil, üzerinden tanklar geçmiştir ümmetimizin. Üzerinden tank geçmiş insanların gömlek ütüsünü dert etmek Allah'tan akıl dilenecek çelişkide bir durumdur.

İhtilaf sorun değildir ancak ihtilafı ölçsüz hâle getirmek ve kişiyi başkasından üstün tutan çatışmalar zararlıdır. Allah'ın huzuruna çıkarılması sakıncalı olan da budur. Herkes hak bildiğini anlatmalı, kimse kimseyle uğraşmamalıdır. Allah görsün, melekleri yazsın ve ümmet-i Muhammed de şahit olarak izlesin; bundan sonra yola devam edilmelidir. "Çekilin, ben geliyorum" diyen türde aşırı tutumlar şeytana hizmet etmektir. Ümmetimizin düşmanları, en başta İblis-i lain olmak üzere, düşülen hâllere gülmemelidirler.

Hocaların birbirleriyle uğraşmalarının faturasını anlamayacak düzeydeki insanlar bu ifadelerimizi de zaten anlamıyorlar. Ümmetimizin hocalarının birbirlerine medya üzerinden cevap verip sataşmalarının neye mal olacağını düşünerek uykuları kaçan biriyim. Rabbime hamd ediyorum; otuz yıldan beri mikrofonların önündeyim fakat tek bir hocanın adını anarak eleştirmiş değilim. Beni şerefimle itham edenlere dahi cevap vermedim. Çünkü ümmetimi kendimden değerli görüyorum. Ümmetimi bana ve hırsıma kurban etmektense ben ve bütün varlığım, ümmetimin uğrunda ve onun lekelenmemesi için kurban olmalıyım diye düşünüyorum. Rabbim bu amelimi kabul buyurursa çok şey kazanabilirim. Elbette o da ihlasım kadarını kabul edecektir ve ne kadar ihlaslı olduğumu o bilmektedir.

Ülkemizde hocaları dinleyen, ilimlerini aktarmalarını bekleyen ve merak eden milyonlarca insan bulunmadığını ama birbirleriyle kıran kırana tartışmalarını bekleyen milyonlar olabileceğini bilmeliyiz. Böyle bir sürecin sonu anarşidir, anarşinin de nereye varacağı bellidir. Devlet, ülkede birbirine giren çok sayıda grup ve kimlik ile baş etmeyi darbe yaparak yatıştırır ve çok can yanar. 12 Eylül'de böyle olmuştur. İhtilaller, mevcut düzenin yürütücüsü olan iktidar tarafından düzenin işletilemeye gerekçesiyle yapılır. Diğer yandan ihtilali yapacak olanlar bu türden zeminleri hazırlamaya yardım ederler ki ihtilalleri makul bir sebebe dayansın.

Hocaların iç kavgaları ve birbirlerine bağırışları, dışlamaları, 'ehl-i sünnet olmamakla' ithamları sonunda devletin veya belli güçlerin hocalığa ve hocalara sert tavır takınmasına yol açar ve imkânların

darılması hatta yok olması noktasına gelirse bu hocaların kıyamet günü diyecek söz bulmaları çok zordur. Kavgası uğrunda ümmetine bedel ödeten, dininin zarar etmesine yol açan kimsenin vebali, yüklenemeyeceği kadar ağırdır.

Hocalar, hoca olmadan önce birbirleriyle mümin kardeşlerdir. Ve iman kardeşliği, hocalıktan önemlidir. Madem mümin kardeşiz, âlim olan biriyle olmayanın arasındaki kardeşlik bağı, o kişinin âlim oluşundan daha değerlidir. Kardeşliğimizin üzerine çıkabilen bir âlimlik olmamalıdır, yoktur.

Âlimlerin başlarına gelmiş sıkıntılardan biri de kendi medreselerinde oturup küçük bir dünya kurmaya girişmeleridir. Âlimler bir arada bulunmadıkları sürece kendilerini zirvede yalnız görme hatasına düşmeleri kolaydır. Hocaların bir araya gelmeleri bir hedef olarak önlerinde durması gerektiği gibi bunu müminler de talep etmeli, "Bizi Allah'a çağırıyorsunuz ama kendiniz bir araya gelmiyorsunuz!" demelilerdir. Bunu sorgulamakta yanlış bir şey yoktur.

Müslümanlar ayrıca bir konuyu daha dikkatten kaçırmamalı ve âlimlerin dikkatine sunmalıdır: Kâfirler hakkında konuşurken 'insan hakları' vb. prensiplere özen göstermelerine karşın diğer âlim kişiler hakkında konuşurken olanca acımasızlıklarını takınmaları, en azından insan olmaları itibarıyla sözlerine dikkat etmeleri gerekir. Hocalar, hocalar hakkında konuşurken kâfir için bile kullanamayacakları bir tarzı niye takınıyorlar? Bunu sormayacak kadar kapasitesiz bir Müslüman düşünemeyiz; her Müslüman bunu düşünmeli ve sormalıdır.

Hocalar birbirleriyle boğuştuklarında;

-İnsan hakları katliamı yaşanır.

-Müslümanlar arasında bölünme kökleşir, parçalanma artar.

-Laikleşme hamleleri desteklenmiş olur ve insanlar dinden soğur.

-Müminlerin birbirlerine karşı kalpleri kirlenir, zihinleri temiz düşünme yetisini kaybeder.

Rabbimizin bize öğrettiği dualardan biri de şudur:

وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ

"İman edenlere karşı kalbimizde kin bırakma Allah'ım, sen çok merhametli ve affedicisin." (Haşr, 10)

İman terbiyesi insanı bu doğrultuda eğitirken kendi meşrebinden olmayanları camiye bile sokmamayı, adeta bir kaşık suda boğmayı teşvik etmek veya insanların kolaylıkla bu anlamı çıkararak pratikte buna yakın sonuçlar doğuracağı malum olan sözler söylemek ne dine ne ahlâka sığabilir. Bir mümini, İngiliz zihniyetinin topraklarımıza ihraç ettiği 'selefi' ve 'sufi' ithamlarıyla bölücü tonda ayırıştırmak kâfirlerin Müslümanlar için istedikleri manzarayı bile bile hazırlamaktır.

Hâlbuki ayet-i kerime, 'iman edenler' buyuruyor; sufî, selefi, Eşarî, Maturidî, Mutezilî demiyor. Demek ki kin gütmemek için insanın iman ediyor oluşu yeterlidir. O kadar ki Allah Teâlâ, iman edenler ifadesinden sonra salih ameller işleme şartını zikretmiyor, insanın yalnızca iman etmesi ona kin gütmeme tavrının gösterilmesi için yeterli oluyor.

Konumuzun âlim olmayanlarla nasıl bir ilintisi olabileceğini de iki nakil ile aydınlatmaya çalışalım:

"İbni Abbâs radiyallahu anhüma diyor ki: İlmi nerede bulursanız alın. Âlimlerin birbirleri hakkındaki sözlerini dinlemeyin. Çünkü fakihler ölçüyü aştıklarında keçilerin ağılda birbirine boynuz vurmaları gibi vuruşurlar." (*Câmiu Beyâni'l-İlmi ve Fazlihî*, nr. 2125)

Hadis imamı ve büyük tarihçi Zehebî ise *Mîzânü'l-İ'tidâl* adlı eserinde şunları kaydediyor:

“Yaşıtların ve seviyesi denk olanların birbirleri hakkındaki yorumlarına dikkat edilmez. Özellikle de kendi mezhebini savunduğunu ve diğerini bir sebeple sevmediğini, haset ettiğini anlıyorsan bir âlimin öteki âlim hakkındaki sözüne dikkat etme. Zira tarih boyunca Allah’ın koruduğu birkaç kişi dışında bu saldırılardan korunmuş kimse yoktur. Bütün zamanlarda bu fitne vardır. Ancak nebler ve sıddıklar bunun dışındadır. Ben vaktim olsa sana bu tür sataşmalardan ciltler dolusu yazabilirim. Ama bizim ölçümüz şudur: Allah’ım, iman edenlere karşı kalbimizde kin bırakma.”

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ. وَصَلَّى اللّٰهُ وَسَلَّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ اٰلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِيْنَ.

Âlemlerin Rabbi Allah’a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.